

Ride Ontario's Heritage Railway

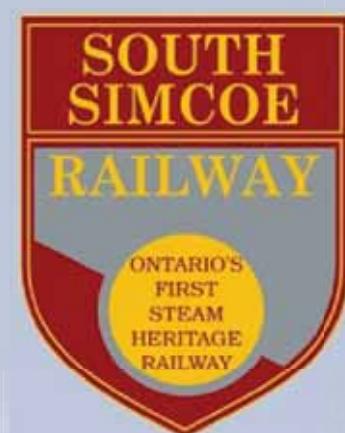
Oct 5,6, Oct 12,13,14 & Oct 19, 20

ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਯਾਨੀ ਪਤਲੜੜ (Falls) ਦਾ ਇਸ ਵਾਰੀ Beeton Creek Valley ਵਿੱਚ South Simcoe ਦੀ *Heritage Train* ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਆਨੰਦ ਮਾਣੋ

*Ask about
on-board
Birthday
Parties!*

**SPECIAL RIDES
FALL COLOURS TOURS**

ਬਰੈਪਟਨ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 20 ਮਿੰਟ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ

ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਕਨਿਕ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ: www.tottenhamconservation.com
For complete information, fares & schedules, please visit southsimcoerailway.ca

GPS 44.01.19 N
79.48.27 W

or call: **905.936.5815**

**Data everywhere.
No surprise charges
anywhere.**

NEW

**NATION-WIDE. NO ZONES.
TALK, TEXT & DATA PLANS**

\$35/MO.

chatr
AUTHORIZED DEALER

379 Main St. North, Brampton, ON
905-451-0379

2456 Lake shore Blvd W, Etobicoke, ON

Tuesday, October 15, 2019

ਖਾਲੀ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਉੱਪ ਚੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕੀਤਾ ਕੀ ਜਾਵੇ!

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਕਤ ਚਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਉੱਪ ਚੋਣਾ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਫਗਵਾੜਾ ਸੀਟ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੀ ਸੀਟ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਦਾਖਾ ਸੀਟ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਐਂਚ ਐੱਸ ਢੁਲਕਾ ਦੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਦੀ ਸੀਟ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬੱਬੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਹਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਲਈ ਉੱਪ ਚੋਣ ਦਾ ਦੌਰ ਚੁੱਲਦੇ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਨਵੀਂ ਬਹਿਸ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਆਗੂ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉੱਪ ਚੋਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾਏ ਹੋਣ, ਉਥੇ ਚੋਣ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਉਸ ਆਗੂ ਦੇ ਸਿਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਾਂ ਭਾਵੇਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਪਰ ਗੱਲ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਮਝ ਪੈ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਏਥੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਗਏ ਸੀਨੀਅਰ

ਜਾਇਦਾ
ਪੰਜ

ਵਕੀਲ ਐਚ ਐਸ ਹੁਲਕਾ ਬਾਰੇ
ਕਿੰਦਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਗੋਂ ਹੁਲਕਾ ਦਾ
ਜਵਾਬੀ ਮਿਹਣਾ ਵੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਆ
ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ
ਹਲਕਾ ਦਾਖਾ ਦੀ ਉਪ ਚੋਣ ਇਸ ਕਰ
ਕੇ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੋਂ
ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ
ਖਰਚਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਪਰ
ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ
ਕੇਸਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨਵੇ ਕਿ
ਮੈਂ ਏਥੇ ਇੱਕ ਸੀਟ ਛੱਡੀ ਹੈ,
ਕੇਸਰੀਵਾਲ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੀ
ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੋਬਾਰਾ
ਚੁਣਨੀ ਪਈ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਸ
ਸਮੁੱਚੀ ਚੋਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਦੇ ਦੇਵੇ।
ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਜਾਂ
ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਏਦਾਂ ਦੀ ਬਹਿਸ
ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੀ ਲੋਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਅਤੇ
ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਵਕਤ
ਜਾਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ,
ਪਰ ਗੱਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ
ਡੁਲਕਾ ਦੇ ਜਹਾਂਬੀ ਮਿਹਣੇ ਵਿੱਚ
ਫਸਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ
ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਅਸਤੀਠਾ ਦੇ ਜਾਵੇ ਤਾਂ
ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਇਸ
ਦਾ ਬਦਲਵਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਗੱਲ ਉਸ ਨੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ
ਜੋੜ ਕੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਓਥੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ
ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਖਿਡਾਰੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡੋਪ
ਟੈਂਸਟ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੋਬਾਰਾ ਨਹੀਂ
ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਹਤਾ ਖਿਡਾਰੀ
ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਨੰਬਰ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ,
ਪਹਿਲੇ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹਿਆ ਉਹੀ ਤਮਗਾ
ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਜੇਤੂ
ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ
ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ
ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪ-ਚੋਣ ਲਈ
ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚਾ ਤੇ ਖੇਚਲ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ
ਬਰ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਇਹ
ਤਜਵੀਜ਼ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਏਨੀ ਚੰਗੀ
ਜਾਪਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਸ
ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੋਨ
ਖੜਕਾ ਦਿਤੇ ਕਿ ਇਹ ਰਾਏ ਬੜੀ
ਚੰਗੀ ਹੈ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।
ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਖੁਦ ਨਹੀਂ
ਜਾਣਦੇ, ਪਰ ਕਈ ਸੱਜਾਣਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿ ਫਲਾਣੇ-ਫਲਾਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਿੱਤਿਆ
 ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡ
 ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹੇ ਤਾਂ
 ਉਸ ਦੀ ਸੀਟ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ
 ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਦੂਸਰੀ ਥਾਂ ਆਏ ਹੋਏ
 ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 ਇੱਕ-ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ
 ਜੇ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਂ
 ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਹੁਦੇ
 ਵਾਸਤੇ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦੇ
 ਦੇ ਉੱਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹੋ
 ਅਹੁਦਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਏਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਏਥੇ ਉੱਪ
 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਕਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ
 ਉਸ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 ਅਤੇ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ
 ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ
 ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਆਗੂ ਦੇ
 ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਿਛਲੇ ਸੀਟ
 ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਵਾਲਾ ਸਮੇਂ
 ਕੱਟ ਕੇ ਗਿਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਫਿਰ ਪੂਰੀ
 ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਵਿਧਾਨ
 ਸਭਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ
 ਵੀ ਹੋਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ
 ਖਾਲੀ ਹੋਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਉੱਪ ਚੋਣ
 ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

ਵਿਚ ਏਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਹਾਉਸ ਦੀ ਮਿਆਦ
ਨਾਲ ਬੱਝੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਹੀ
ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਤੱਤ
ਪੁਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ
ਅਹੁਦਾ ਛੁੱਡਣ ਜਾਂ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੇ
ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸੀਟ ਉਸ ਕੋਲੋ
ਹਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇਤ੍ਰਲੇ
ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ
ਏਨੀ ਸਧਾਰਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨਾਲ
ਵੀ ਕਈ ਕਿੰਤੂ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ
ਗਵਾਂਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ
ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਵਰਾ ਹੈ। ਓਥੋਂ ਦੀ ਇੱਕ
ਮਿਸਾਲ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੁਣੋ
ਗਏ ਭਾਂ : ਸੋਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂਅ ਦੇ ਸਿੰਘ
ਆਗੂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ
ਖੈਬਰ ਪਖ਼ਤੂਨਖਵਾ ਅਸੈਬਲੀ ਲਈ
ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ
ਕਤਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਹੋਈ
ਸੀ। ਸੋਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੀਟ ਘੱਟ-
ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੰ
ਤੇ ਉਸ ਉਤੇ ਓਸੇ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਘੱਟ-
ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਆਗੂ ਚੁਣਿਆ
ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ
ਬਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੋਰਨ
ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਦੁਸਰੀ ਬਾਂ
ਆਏ ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਬਲਦੇਵ ਕੁਮਾਰ੍ਤ

ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂ
ਬਲਦੇਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਸੰ
ਮੰਭਾਲਿਆ ਕਿ ਡਾ: ਸੋਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਕਤਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ
ਨਿਕਲੀ ਕਿ ਕਤਲ ਹੀ ਬਲਦੇਵ
ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਕਰਵਾ
ਇਆ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਸੋਰਨ ਸਿੰਘ
ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਟ ਦੇ
ਆਮ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦੂਸਰੀ ਥ
ਆਇਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਧਾਇਕ ਬਾਅਦ
ਸਕੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੁਲਸ ਤੋਂ
ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਦੇਵ
ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਵੇ
ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸਾਂ
ਬਾਰੇ ਇਹੋ ਚਰਚਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੇਤੂ
ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ
ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
ਦੀ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਵਿਧਾਇਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਜਾਵੇ।
ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ
ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਵਿਚੋਧੀ ਧਿਆਨ
ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰੋਲ ਪਾ ਦਿੱਤਾ
ਹੁੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੁੰ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੁੱਕਣ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਆਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੋਚਦੇ

ਸਨ ਕਿ ਕਤਲ ਏਸੇ ਬੁੰਬੇ ਨੇ ਕਰਵਾਈਆ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਨੇਕ-ਨਾਮ ਵਿਅਕਤੀ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਇਸ ਨੂੰ ਏਦਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀਟ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੁਕਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਦੌਰ ਸ੍ਰੁਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮੁੱਕਣ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਛੁੱਟ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਬਲਦੇਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਰਮ ਬਦਲਿਆ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਬਣ ਗਿਆ, ਪਰ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਹੋਏ ਤੇ ਆਖਰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੂ ਤੀਰਬ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਆ ਉਹ ਕਿਸ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਪਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਕਤਲ ਤਾਂ ਏਥੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਧੂ ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਸੁਣੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ

ਫਲਾਣੇ ਆਗੂ ਦਾ ਕਤਲ ਫਲਾਣੇ
ਬਾਹੂ-ਬਲੀ ਆਗੂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ
ਕਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸੀਟ ਉੱਤੇ
ਉਸ ਬਾਹੂ-ਬਲੀ ਆਗੂ ਦੀ ਅਖ ਸੀ।
ਭਗਵਤ ਮਾਨ ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਛੇਡਿਆ ਹੈ,
ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ
ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਏਥੇ
ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਜਾਂ
ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜਾਂ
ਇਸ ਵਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ
ਵੀ ਜਿੰਤੀ ਸੀਟ ਛੱਡੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿੰਤ ਕੇ ਛੱਡਣ ਦਾ
ਰਿਵਾਜ ਬੜੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਚੱਲਦਾ ਆ
ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਤਾਂ
ਕੋਈ ਲੱਭਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ
ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਖਿਡਕੀਆਂ
ਦੇ ਡੋਪ ਟੈਂਸਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਸਰੇ ਦੇਸ਼
ਦੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਜੋਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ
ਆ ਗਈ, ਏਥੇ ਵੀ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੀਡਰ
ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਮੰਗਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜ
ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰ ਸਕਣ ਜੋਗੇ ਸਾਹਾਂ ਦੀ
ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਮਿਲਿਆ ਕਰਨਗੇ।
ਅਤਾਉਣੀ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ,
ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਏਨਾ ਸੁਖਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਸਕਦਾ।

ਬੋਲਣ ਦੀ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ
ਜੀਵੰਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਤੱਤ   - ਵਿਪਿਨ ਪੱਥੀ

-ਵਿਪਿਨ ਪੱਬੀ

ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਮੁੱਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਜ਼ਾਦ ਮੀਡੀਆ ਇਸ ਮੁੱਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਭਾਵਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਵੀ ਸਾਡੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਮੰਚ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਸੇ ਭਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਗਲਤ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਤੇ ਬੋਲਣੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਚੱਕਰ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਢੁਕ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ ਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਕਾਰਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਅਜੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫਿਰ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੀਡੀਓ ਹਰ ਸਮੇਂ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਸਰੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨੇਤਾ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਬੇਤੁਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਤ੍ਰ-ਲਿਖੇ ਸਮਰਥਕ ਹਨ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਰੋਧੀ ਫੜ੍ਹਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਲਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੀਡੀਆ ਲਈ ਇਹ ਤ੍ਰਿਸ਼ਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਕਾਰਜਭਾਰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇੱਕ

ਵੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਨਾ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਿੱਛੇ ਜਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਾਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਝੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਦੀ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਜਦ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਅਤਿਅੰਤ ਲਗਾਓ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਖਦ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਦੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ। ਯਕੀਨਨ ਉਹ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪੁਚਾਉਣ 'ਚ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲ ਸਕਦੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਾਲਣਹਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਕਰ ਸਕਣ।

ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਰਵੈਂਡੀਆ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਫੱਦਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਧੋਹ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 49 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਸਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਚੰਦਰ ਗੁਹਾ, ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਕੋਂਕਣਾ ਸੇਨ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਫਿਲਮਕਾਰ ਮਈਰਿਡਨ ਤੇ ਅਪਰਣਾ ਸੇਨ ਸਮੇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉਤੇ ਲਿੰਚਿੰਗ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਿੱਤਾ ਜਤਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੁਲ੍ਹਾ ਖਤ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗ ਸੀ, ਪਰ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਜੂਨੀਅਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ, ਜਨਤਕ ਖਰੂਦ, ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਇਗਾਦੇ ਨਾਲ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਥਾਨਿਅਤਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਕੇਸ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜਿਹੜਾ ਐਨ ਡੀ ਏ ਗੱਠੋੜ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਖਚਤਾ ਭਰੇ ਕਦਮ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਕੋਈ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਬੋਲੇ। ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੀਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ। ਜਿਥੇ ਬਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਤ ਧਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲ੍ਹ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹਨ।

ਨਾ ਖੁਦਾ ਹੀ ਮਿਲਾ, ਨਾ ਵਸਲ-ਏ-ਸਕਮ

-અમનદીપ

ਐਂਜ ਵੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧੀ ਦੇ ਜਵਾਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਰ ਟੋਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਵਰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਵਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਚੰਗੀ ਜਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲਾ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਚੰਗੀ ਹੋਣਾ ਧੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਜਮੀਨ ਤੇ ਹੋਰ ਆਰਥਿਕ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪਸੰਦ ਆਉਣ ਪਿਛੋਂ ਮੁੰਡਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਜਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਭਾਲਣ ਦਾ ਬੇਹੁੰਦ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਾ ਵੀ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਮਾਲਵਾ-ਪੁਅਧ ਵਿਚ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਕਾਫੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਇਹ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰਿਸਤਾ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਲਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦ੍ਘਾਤ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਧਾਰਨਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀ ਸਾਧਨ-ਸੰਪੰਨ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਖੁਸ਼ੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਗੱਲ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰਬਕ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਜਮੀਨ ਕਾਰਨ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਜਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਟਕੜੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਖਦ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਉਸ ਜਮੀਨ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਖੁਦ ਵਰਤਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਰਾ ਜਵਾਬ 'ਨਾਂ' ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ, ਉਸਨੂੰ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਐਨੀ ਜਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਿ ਤੁਕ ਬਣਦੀ ਹੈ? ਨਾ ਉਸ ਦੇ ਪੇਕਿਆਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਕੁਝ ਧਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਹੁਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੇਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੁੜੀ 'ਪਰਾਏ ਘਰ ਜਾਣ' ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ 'ਪਰਾਏ ਘਰੋਂ ਆਈ' ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬੇਗਲਨੀ ਤੇ ਬੇਡਰੋਸਗੀ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੌਵੇਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੁਜੈਲੇ ਪੱਧਰ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਬੋਲਣ ਦੀ ਜੁਅੱਰਤ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸਤਿਆਂ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਚੁਪ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਘਰ ਨੂੰ ਉਹ ਹੱਕ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕਹਿ ਸਕੇ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿਦਗੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮਾਪੇ ਇਹ ਜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੁੜੀ ਦੀ ਸੁੱਖ-ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਚਾਇਆ ਅੰਡਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲੀਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ

ਕਿਸੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਗਲ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੱਛਲ-ਝਾਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਾਹ ਕਰ ਕੇ ਮਾਪੇ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਘਰ ਤੋਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹੁਰਾ ਪਰਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਦੀ ਨਾ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਤ੍ਰਾਮਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਖਲਾਅ ਵਿੱਚ ਲਟਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਚੰਗੇ ਸਾਧਨ-ਸੰਪੰਨ ਘਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਧੀਆਂ ਵੀ ਸਹੁਰੇ ਪਰਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਡੰਬਨਾ ਨੂੰ ਝੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਹੱਦਾਉਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਕੇ ਜਾ ਸਹੁਰੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖਾਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਸਾਧਨ ਸੰਪੰਨ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਦਸਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਵੀ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਘਰੇਲੂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਕੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵੱਧ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ 'ਤੇ
ਅਲਜ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਕੇ ਭੇਜ ਦਿਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਪੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਖੇ ਹੁੰਦੇ
ਨ ਕਿ ਸਹੁਰੇ ਪਰਵਾਰ ਕੁੜੀ ਦਾ ਠੀਕ
ਗੀਕੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਂਦਾ।
ਤੀ ਨੂੰ ਸਭ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ
ਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਨੂੰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਖ
ਟੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ
ਤੀ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਹ ਸਹੁਰੇ
ਰਵਾਰ ਤੋਂ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ
ਉਹ ਫੇਰ ਵੀ ਪਰਾਈ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ
ਆਪਣੀ ਜੀਂਸੀ ਜਾਈ ਸੀ। ਪੇਕੇ ਪਰਵਾਰ ਨੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ
ਅਸਲ ਕਰਵਾਈ ਸੀ?

ਤੀ ਕੋਲ ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
ਹੁਰੇ ਪਰਵਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਪਰ ਹੋਣ
ਗਲੇ ਕੋਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਸੱਦੂਦ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ
ਚਾਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬਤੀ
ਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਈ ਕੁੜੀ
ਖੁਸ਼ ਰੱਖਦਾ, ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ
ਦੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ
ਤਾਂ ਜਵਾਈ ਵਾਲੇ ਢੰਗ ਅਪਣਾਉਣ
ਗਲੇ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ 'ਜ਼ੌਰੂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ'
ਗਲਾਨ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰ
ਵੀ ਹਲਕੇ ਫੁਲਕੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਲਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ

ਪ੍ਰਕਿਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਐਨੀ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾਲ ਪੇਕੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਾਪੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਖੁਸ਼ਗਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਚਾਰੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਾਲਚ ਛੱਡ ਕੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਧੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਖੜੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤਰੀਕਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦੇਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਕਤਮਾਨ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟ ਜਾਂ ਲੋਤ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜੋਣ ਲਈ ਠੋਸ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲੇਗੀ ਤੇ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਜੇ ਧੀਆਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੁਪਹਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਰਵਾਜ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਹੈ; ਗਿਆਨ ਰੰਗਾ

ਜੂਹੂ ਜਾਣੋ; ਗਿਆਨ ਗੰਗਾ

॥ ਜੀਵ ਹਮਾਰੀ ਜਾਤੀ ਹੈ, ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਹਮਾਰਾ । ਹਿੰਦੁ, ਮੁਸਲਿਮ, ਸਿੱਖ, ਇਸਾਈ, ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਨਿਆਰਾ ॥

- ਬ੍ਰਹਮਾ, ਵਿਸ਼ਨੂ, ਮਹੇਸੁ ਦ ਮਾਤਾ-ਪਤਾ ਕਣ ਹਨ ?
  - ਸੇਰਵਾਲੀ ਮਾਤਾ (ਦੁਰਗਾ ਅਸ਼ਟਾਂਗੀ) ਦਾ ਪਤੀ ਕੌਣ ਹੈ ?
  - ਸਾਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਤੇ ਮਾਰਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਵਾਰਥ ਹੈ ?
  - ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਦੁੱਖੀ ਕਿਉਂ ਹਾਂ ?
  - ਬ੍ਰਹਮਾ, ਵਿਸ਼ਨੂ, ਮਹੇਸੁ ਕਿਸਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ?
  - ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕੀ ਹੈ ? 'ਤੇ ਮੋਕਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇਗਾ ?
  - ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰਾਕਾਰ ?
  - ਕਿਸੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੁਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ?
  - ਤੀਰਥ, ਵਰਤ, ਤਰਪਣ ਅਤੇ ਸੁਰਾਧ ਨਿਕਾਲਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ (ਗੀਤਾ ਅਨੁਸਾਰ) ?
  - ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ । ਫਿਰ ਗੀਤਾ ਵਾਲਾ ਕਾਲ ਕੌਣ ਹੈ ?
  - ਕੌਣ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ? ਕਿਥੋਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ? ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ? ਕਿਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ?
  - ਸਮਾਧੀ ਅਭਿਆਸ (ਇਦਟਿਆਰਟੋਨ) ਰਾਮ, ਹਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣ, ਹਰੀ ਓਮ, ਹੰਸ, ਤਿੰਨ ਤੇ ਹੰਦੀ ਸੁਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਹੈ ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹੋ ਪੁਸਤਕ
ਗਿਆਨ ਗੰਗਾ ਜਾਂ ਡਾਉਨਲੋਡ ਕਰੋ: www.iagatgururampalji.org

 IPTV ਦੁਆਰਾ ਸਤਸੰਗ ਦੇਖੋ ਵਾਣੀ ਟੀਵੀ ਤੇ ਸਵੇਰੇ 11:00 - 12:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਐਮ ਐਚ ਵਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂ ਤੇ ਸਵੇਰੇ 3:30 - 4:30 ਵਜੇ ਤੱਕ	ਸਾਧਣਾ ਟੀਵੀ ਤੇ ਸਵੇਰੇ 9:00 - 10:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹਿੰਦੂਆਣਾ ਨਿਉਜ਼ ਤੇ ਸਾਮ 7:30 - 8:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਈਸ਼ਵਰ ਟੀਵੀ ਤੇ ਸਵੇਰੇ 10:00 - 11:00 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਗਿਆਨ ਗੰਗਾ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਸਤਸੰਗ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: satlokashramcanada@gmail.com 647-739-4641 satsahibusa@gmail.com 346-714-0224	

ਖੁਬਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ

ਭਾਣਜੇ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ
ਮਾਮਾ, ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ
ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਅਕਤੂਬਰ (ਪੋਸਟ
ਬਿਊਰੋ) - ਬੇਟੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ
ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਆਏ ਹੋਏ ਮਾਮੇ ਨੂੰ
ਛੱਡਣ ਜਾ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ
ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਕਾਰ ਚਾਲਕ ਨੇ
ਟੁੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ
ਬਾਈਕ ਸਵਾਰ ਮਾਮਾ ਅਤੇ ਭਾਂਜਾ
ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਰਹਿੰਦ ਰੋਡ
'ਤੇ ਪਿੰਡ ਕਸ਼ਿਆਣਾ ਨੇੜੇ ਇਹ
ਹਾਦਸਾ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇਰ ਰਾਤ ਹੋਇਆ,
ਜਿਸ ਪਿਛੋਂ ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਫਰਾਰ ਹੋ
ਗਿਆ। ਮਿਤ੍ਰਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 28 ਸਾਲ
ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਓਫ ਟਿੰਕੁ ਵਾਸੀ
ਕਸ਼ਿਆਣਾ ਅਤੇ 52 ਸਾਲ ਰਜਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਓਫ ਬੱਬੂ ਵਾਸੀ ਤੁਫਲਜ਼ੁਪ੍ਰਾ ਦੇ
ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਮਲਕੀਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ
ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ
ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।
ਬਾਣਾ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਦੇ ਏ ਐਸ ਆਈ
ਪਵਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਵਾਰਕ
ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਉੱਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ
ਵਾਹਨ ਚਾਲਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ
ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਤੋਂ 12
ਲੱਖ ਦੀ ਹਵਾਲਾ ਰਾਸ਼ਟੀ
ਫੜੀ, ਦੋ ਲੋਕ ਕਾਬ
ਲਧਿਆਣਾ, 14 ਅਕਤੂਬਰ (ਪੈਸਟ
ਬਿਊਰੋ)- ਅੰਟੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਸੈਲ
ਵੱਲੋਂ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਫੜਨ ਲਈ ਕੱਲ੍ਹੁ

ਗਿਲ ਰੋਡ ਦੇ ਕੋਲ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰ ਕੇ
ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਚ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ
ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰ ਤੋਂ 12 ਲੱਖ ਰੁਪਏ
ਮਿਲੇ। ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗਿਛ
ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਹ
ਹਵਾਲਾ ਰਾਸ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਿੜਡਾਰ ਕਰ ਕੇ
ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਨਕੰਮ ਟੈਕਸ
ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦੇ ਇੱਤੀ ਅਤੇ ਖੁਦ ਵੀ
ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ।
ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨੀ
ਮਿਲ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ
ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲੈ
ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ
ਬਾਰੇ ਬਾਣਾ ਡਿਵੀਜਨ ਨੰਬਰ ਦੋ ਦੇ
ਕਈ ਬਾਣੀਆਂ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ
ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ
ਹਵਾਲਾ ਰਾਸ਼ੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਕਾਰ
ਸਵਾਰ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ
ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ
ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦੇ
ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਾਰ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇ
ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ
ਲਿਆ। ਐਂਟੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਸੈਲ ਦੀ
ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਾਣਾ
ਡਿਵੀਜਨ ਨੰਬਰ ਦੋ ਵਿੱਚ ਡੇਲੀ
ਡਾਇਰੀ ਰਿਪੋਟ (ਡੀ ਡੀ ਆਰ) ਦਾ
ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਣਾ
ਡਿਵੀਜਨ ਨੰਬਰ ਦੋ ਦੇ ਐਸ ਐਚ ਓ
ਸੁਰੰਦਰ ਚੌਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ
ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਖੁਲਾਸਾ
ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਦੀ ਹਮਲਾਵਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਠੋਕਵਾਂ ਜਵਾਬ

ਕੌਰ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲਈ ਕੋਈ
ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲਣ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਸੁਤ੍ਤਮ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 550ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਦਿਵਸ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ
ਹਰਸਿਮਰਤ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ
ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਬੇ
ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਹੁਣ
ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ
ਡੱਬੇ ਹੋਏ ਤਸੀਂ (ਅਕਾਲੀ) ਸੁਣਾ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਡਾ
ਹਬਾਨ ਨਾਲ ਕਿੱਦਾਂ ਦਾ ਸਲੂਕ ਕਰਾਉ
ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰੂ
ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਰਵਰਤਾਂ
ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹੋ।’
ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਕਿਹਾ, ‘ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਅੰਤਿਮ
ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ

ਦੀ ਸੂਝ ਨਹੀਂ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹਰਿਆਣਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਦੂਹਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਪਰਦਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਸਾਲ 2017 ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਹਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 550 ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਰਬ ਸਮਾਗਮ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨਾਓਣ ਸ਼ਾਇਦ ਅਕਾਲੀ ਕੁਝ ਅਕਰਨ ਕਰਦੇ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਆਪਣੇ ਲਾਈ ਯਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਨਿਰਾਸਾ ਜਨਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਕੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੋ ਸਿਖਰਲੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਐਲਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਫਤਰ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੈਅ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੇਅਕਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।'

ਉਘੇ ਕਾਚੋਬਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ
ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਪਰਤੇ ਸਨ। ਪਰਮਿੰ
ਦਰਪਾਲ ਪੁਰੀ ਦੇ ਮਾਸੀ ਦੇ ਲੜਕਾ
ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਲੂਬਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾ
ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਗ
ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਨਾਲ
ਦਵਾਈ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਢ
ਠੀਕ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹੁ ਪਰਮਿੰਦਰ ਨ
ਪਤਨੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ
ਘਰ 'ਚ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ
ਮਾਰੋਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟੀ
ਐਡਵੋਕੇਟ ਚੇਤੰਨ ਪੁਰੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਬੇਟੀ ਮੌਜੂਦਾ
'ਚ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਪਰਵਾਨਗ
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀਆਂ
ਤਿਆਰੀਆਂ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ
ਸੀ। ਟੀਟੂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਚੇਤੰਨ ਪੁਰੀ
ਕਮਰੇ 'ਚੋਂ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੀ ਅਵਸਥਾ
ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਦੌੜ
ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਨੇਤੀ
ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਬੁਲਾਇਆ
ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪਰਮਿੰਦਰਪਾਲ ਪੁਰੀ
ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਟੀਟੂ
ਲੜਕੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਡਾਕਟਰ
ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਚਲਾ
ਮਿਲਦੇ ਸਾਰ ਡੀ ਐਸ ਪੀ ਸਿੰਘ
ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਣਾ ਸਾਉਂ
ਸਿਟੀ ਪੁਲਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਆਂਦੀ
ਜਾਂਚ ਸੂਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰੰਜਨ ਜੋਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼
ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਕਾ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਅਕਤੂਬਰ,
(ਪੋਸਟ ਬਿਊਰੋ)- ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ
ਗੁਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ
ਇੱਤੇ 'ਇਕ ਦੇਸ਼, ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ' ਦੇ
ਸੱਦੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ
ਰਿਹਾ ਵਿਰੋਧ ਅਜੇ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ
ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਏਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕੇਂਦਰੀ
ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸਾਧਵੀ
ਨਿਰੰਜਣ ਜੋਤੀ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਧਵੀ ਨੇ ਇਹ
ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ
ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼
ਵਿੱਚ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ
ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ
ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ
ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾ ਆਵੇ।
ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਐੱਸ ਐੱਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮੋਹਰ
ਭਾਗਵਤ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 'ਹਿੰਦੂ
ਰਾਸ਼ਟਰ' ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਅਕਾਲ
ਤਖਤ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਗਿਆਣ
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੋਮਣ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਗੇਵਾਲਾ
ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਿਰੋਧ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ
ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਧਵੀ ਨਿਰੰਜਨ ਜੋਤੀ
ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਇਕ ਰੋਜ਼ਾਨੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਿਰੇ ਹੋਏ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦਾ ਸ਼੍ਲੋਅ ਰੰਦ

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਅਤੇ
ਕੁਰਸੀਆਂ ਆਦਿ ਸਭ ਚੁੱਕ ਲਈਆਂ
ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ
ਨਵਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ
ਮੌਜੂਦ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਇਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ
ਸੁਨੰਦਾ ਸਰਮਾ ਅਤੇ ਪਰਮੀਸ਼ ਵਰਮਾ
ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ
ਪੰਡਤ ਧਰੇਨਵਰ ਰਾਓ ਨੇ ਜੀਰਕਪੁਰ
ਬਾਣੇ 'ਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ
ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ
ਸਬੰਧੀ ਗੀਤਾਂ ਉਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ

ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤੋਂ
ਧਰੇਨਵਰ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ
ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ
ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਗੀਤ
ਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ
ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਨੰਦਾ ਸਰਮਾ ਨੇ 'ਬੁਲ੍ਹਾ
ਤਾਂ ਰੱਖਿਐ ਪਟਾਕੇ ਪਾਉਣ ਨੂੰ' ਅਤੇ
ਪਰਮੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੇ 'ਸ਼ਰਾਬ' ਵਾਲੀ
ਗੀਤ ਗਾਇਆ।

ਬਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਕੇਂਟਣ ਮਗਰੋ ਰਾਹ ਕਿਨਰ 'ਬੰਦੇ' ਬਣੇ

ਪਟਿਆਲਾ, 14 ਅਕਤੂਬਰ (ਪੋਸਟ
ਬਿਊਰੋ)- ਇਹ ਗੱਲ ਆਮ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ ਕਿ 'ਪੁਲਸ ਵਿਗਤਿਆਂ ਤਿਗਤਿਆਂ
ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਦੇ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।' ਕੱਲ੍ਹ ਇਹ
ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ
ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ
ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ
ਗ੍ਰਿਫਡਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਥਾਂ ਬੰਦ
ਰੱਖੇ ਗਏ ਛੇ ਕਿੰਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਜਣੇ
ਥਾਣੇ ਵਿੱਚੋਂ 'ਬੰਦੇ' ਬਣ ਕੇ ਨਿਕਲੇ।
ਇਹ ਦਿਲਸਪ ਕੇਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ
ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ
ਆਇਆ। ਬਾਕੀ ਦੋ ਕਿੰਨਰਾਂ ਸਮੇਤ
ਸਾਰੇ ਸੱਤ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਰਣਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਰਸੋਂ ਨਗਰ
ਨਿਗਰ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ
ਨਾਲ ਫਹਾਰਾ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ
ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਸਾਮਾਨ ਚੁੱਕਾਉਣ
ਆਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ 'ਸਰਮਾ ਪਰੱਠਾ
ਹਾਊਸ' ਦਾ ਕਾਊਂਟਰ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣ
ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪਿੱਟੁ ਨੇ ਕੁਝ
ਕਿੰਨਰ ਸੱਦ ਲਏ ਅਤੇ ਕਿੰਨਰਾਂ ਨੇ
ਹੰਗਾਮਾ ਕਰ ਕੇ ਨਿਗਮ ਟੀਮ ਦੇ ਉਪਰ
ਪਤੀਲੇ ਅਤੇ ਕੜਛੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ

ਬਰਤਨ ਵਰ੍ਹਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅੰਦਰ
ਪੁਲਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥੋਪਾਈ
ਕਰਦਿਆਂ ਡੰਡੇ ਥੋਹੜੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਪਲਸ ਵਾਲੇ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾ
ਛੱਟੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿੰਨਰ ਏਨੇ ਭਾਰੂ ਦੇ
ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ
ਬਹੁਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਖਿਸਕਣਾ ਹੀ ਠੀਕ
ਸਮਝਿਆ। ਫੇਰ ਨਿਗਮ ਟੀਮ ਜਦੋਂ ਥਾਂ
ਪੱਜੀ ਤਾਂ ਕਿੰਨਰਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਵੀ ਹੰਗਾਮਾ
ਕੀਤਾ ਤੇ ਇੱਕ ਪਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ
ਗੱਡੀ 'ਤੇ ਚਤੁ ਕੇ ਨੱਚਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ
ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ
ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਤੇ ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਲ
ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਛੇ ਕਿੰਨਰਾਂ
ਸਮੇਤ ਸੱਤ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਰਾਤ
ਥਾਣੇ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਸੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼
ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਥੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼
ਹੋਏ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਰਵਾਇਆ
ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ
ਜਿਹੜੇ ਛੇ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਰਾਂ ਵੱਜੋਂ
ਗ੍ਰਿਫਡਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਚਾਰ ਜਣੇ ਪਰਸ ਨਿਕਲੇ।

ਨਕਲੀ ਮੋਬਾਈਲ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਜੀ
ਗਿਰੋਹ ਤੋਂ 46,663 ਬੈਟਰੀਆਂ ਬਰਾਮਦ

The image consists of two parts. The top part is a photograph of a pair of silver handcuffs against a dark background. The bottom part is a large block of text in Gurmukhi script, which appears to be a digital representation of data, possibly a file or a database dump, consisting of numerous lines of binary or hex code.

ਮੁਕਤਸਰ ਨੇੜੇ ਬੱਸ-ਬਾਈਕ ਟੱਕਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੌਤਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਸਿਆਸਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਏਸੇ ਲਈ ਮਨਰੋਗ ਤੋਂ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਫ਼ੀ ਪਛੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨਰੋਗ ਸਕੀਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਏਦਾਂ ਹੀ ‘ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ’ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਵੀ ਸਭ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੁਕਤਸਰ, 14 ਅਕਤੂਬਰ (ਪੋਸਟ ਬਿਉਰੋ)- ਮੁਕਤਸਰ-ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਰੋਡ ਉੱਤੇ ਪਿੰਡ ਚੜੇਵਾਨ ਲਾਗੇ ਰਾਜ ਬੱਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੱਸ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਟੋਰਕ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਸ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤਸਰ ਵੱਲ ਚੱਲੀ ਸੀ ਤੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਚਾਲਕ ਮੁਕਤਸਰ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਝਬੇਲਵਾਲੀ ਦੀ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਪਿੰਡ ਮੌਤ ਦਾ ਬਲਗਾਜ ਸਿੰਘ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੋ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਉਪਰ ਬਿਠਾ ਕੇ ਪਿੰਡ ਝਬੇਲਵਾਲੀ ਦੀ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਚੜੇਵਾਨ ਲਾਗੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਆਈ ਬੱਸ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਤੇ ਕੈਲਾਸ ਦੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਰੋਸ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਦੇਰਾਨ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਹਾਦਸੇ ਪਿੱਛੋਂ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਬੱਸ ਸਤਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦੀ ਹੋਈ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੜ ਗਈ ਪਰ ਇਸ ਦੇਰਾਨ ਸਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੱਸ ਚਲਾਕ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਉਪ ਚੋਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ,
ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੋਂ ਭਗਵੰਤ ਪੱਛੇ: ਫਲਕਾ

ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ
ਮਾਨ ਦੇ ਕਰੋ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪ ਚੋਣਾਂ
ਦਾ ਖਰਚਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਹ ਤਿਆਰ
ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨ ਨੂੰ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੋਂ
ਪੁੱਛ ਲੈਣ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵੀ ਏਦਾਂ ਦਾ
ਖਰਚਾ ਭਰਨਗੇ।
ਐਚ ਐਸ ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਦਾਖਾ ਵਿੱਚ ਚੋਣ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ
ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਾਈ
ਜਾਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੱਸ ਕੇ ਇਸ ਦਾ
ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਮੇਰੇ (ਫੂਲਕਾ) ਤੋਂ
ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਚ ਰੋਸ ਪਗਟ ਕਰਨ

ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ
ਦੇਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ
ਹਥਿਆਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਮੈਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਇਸ
ਕਾਰਨ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦਾਖੇ ਦੇ
ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਪੈਸੇ
ਨਾਲ ਮੋਬਾਇਲ ਹਸਪਤਾਲ
ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ
ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ
ਰੂਮ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ
ਐਸਟੀਮੇਂਟ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਦੇ
ਆਸਪਾਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ
ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਅਨਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛੇ, ਕਿਉਂਕਿ
ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਕਉ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ
ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ
ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ
ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ।
ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ
ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਉਹ
ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਜਸ੍ਤੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ
ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ
ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ
ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਉਪ ਚੋਣ ਦਾ
ਖਰਚਾ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ
ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਗੇ।

OUR PLAN TO PUT MORE MONEY IN YOUR POCKET:

- Scrapping the Carbon Tax
- EI Maternity and Parental Benefits
Savings of up to \$4,000
- Green Public Transit Tax Credit
Savings of up to \$1,000
- Universal Tax Reduction
Savings of up to \$850/couple per year

VOTE OCT 21st, 2019

SARABJIT KAUR

ETOBICOKE NORTH

sarabjitkaur.ca | 416.748.9696 | @ElectSarabjitK
1753 Albion Road, Unit #9, Etobicoke, ON
Off: 416.743.5710

**IT'S TIME FOR
you
TO GET AHEAD**
CONSERVATIVE

AUTHORIZED BY THE OFFICIAL AGENT OF SARABJIT KAUR

IT'S TIME FOR A CHANGE!

AFTER 4 YEARS OF
INEFFECTIVE PRESENTATION
IF YOU WANT AN MP WHO CARES,
AN MP YOU CAN TRUST
JOIN THE WINNING TEAM!

For Brampton Centre

ELECT

Pawanjit GOSAL

 CONSERVATIVE

electgosal@gmail.com
electgosal.ca

647.484.7777

Authorized by the official agent of the Pawanjit Gosal campaign

 TeamGosal

 TeamGosal

**IT'S TIME FOR
you
TO GET AHEAD**
CONSERVATIVE

Andrew Scheer and
Canada's Conservatives
have a plan to put more
money in the pockets of
Ontario families.

 Eliminating the carbon tax

\$564 *by 2022

 Making maternity and
parental benefits tax free

Up to \$4,215

 Taking federal portion of
HST off of home energy

\$113.80 per household

 RESP contribution increase

\$250

 Universal Income Tax Cut

\$850 per household
*two income average

 Kids' arts, sports and
music tax credits

\$508

 Public Transit Tax Credit

\$150

*Total maximum government
contribution to RESP's
increase to \$750 per year.

 Increased Age Credit

\$150 *per senior

 Increased Age Credit

\$150 *per senior

**Diwali
Sale**

11TH OCT TO 3RD NOV 2019

Fresh Fruits, Vegetables, Indian & Canadian Grocery

GOLDEN TEMPLE ATTA (YELLOW BAG) \$9.99 EA REG.\$11.99	HERO ATTA \$5.99 EA REG.\$7.99	ASHIRVAD ATTA 10KG \$9.99 EA REG.\$11.99	DEEP WHOLE WHEAT ATTA \$7.99 EA REG.\$8.99	PILLSBURY CHAKKI ATTA \$10.99 EA REG.\$12.99
INDIA GATE ROZZANA \$8.99 EA REG.\$10.99	UDUPI SONA MANSOORI RICE \$11.99 EA REG.\$14.99	AF C SELL RICE \$6.99 LB REG.\$7.99	817 RICE \$10.99 2LB REG.\$12.99	BIKANERI PANNEER (341G) \$3.99 EA REG.\$4.99
POPULAR SAMOSA (400G) \$1.79 EA REG.\$2.49	WAGHBAKRI TEA \$8.99 EA REG.\$10.99	TEA INDIA \$7.99 250G REG.\$9.99	FRONTIER COOKIES \$4.29 EA REG.\$5.99	DEEP KESAR MANGO PULP \$2.29 EA REG.\$3.29
TRUST SUGAR \$19.99 5KG REG.\$24.99	TRUST SUGAR \$7.99 EA REG.\$9.99	MOTHER'S PICKLE \$2.99 350G REG.\$3.99	RED LABLE TEA \$6.99 EA REG.\$8.99	DILSE MALAI \$4.99 EA REG.\$5.99
DABUR MUSTARD OIL \$2.99 500ML REG.\$3.99	DEEP PADDI LILVA/TUVER \$1.99 EA REG.\$2.49	HEINZ ASST KETCHUP \$2.99 750ML REG.\$3.99	VERKA DESI GHEE \$22.99 2.5L REG.\$25.99	POPULAR PARATHA \$5.99 25PC REG.\$6.99
MTR READY TO EAT \$1.99 EA REG.\$2.49	BALAJI MUSTARD OIL \$3.79 500ML REG.\$4.99	VERKA BROWN SUGAR \$8.99 10LB REG.\$9.99	APNA TASTE RASMALAI \$6.99 2.5LB REG.\$7.99	MAZOLA CORN/CANOLA OIL \$7.99 2.5L REG.\$8.99

KASTURI TOOR DAAL(10LB) \$10.99 EA REG.\$12.99	RED LENTIL \$2.99 4LB REG.\$3.99	WHITE CHANA \$2.99 4LB REG.\$3.99	BLACK CHANA \$3.49 4LB REG.\$4.99	DEEP PARATHA \$2.29 EA REG.\$3.29
APNA TASTE GULAB JAMUN MASSAR WHOLE \$4.99 EA REG.\$5.99	URAD WHOLE \$2.99 4LB REG.\$3.99	SARRON \$3.99 EA REG.\$4.99	CASHEW PIECES \$2.29 EA REG.\$3.29	DILSE BROWN SUGAR \$6.99 EA REG.\$8.99
MAGGI ASST SAUCE \$3.29 240ML REG.\$4.29	BRITANNIA ASST CREAM TREAT 2 FOR 1 EA REG.\$3.49	MTR DOSA, RAVA DOSA, RAVA IDLI, RICE IDLI, UTTAPPAN \$1.99 EA REG.\$2.49	CASHEW PIECES \$4.99 EA REG.\$5.99	SILKY BATHROOM TISSUE \$5.99 + TAX BUY 1 GET 1 FREE
SAVERA ALDO PANNEER TIKKI \$4.29 EA REG.\$5.49	UNICO VEG OIL \$4.99 EA REG.\$5.99	RED LABEL TEA \$6.99 216 BAG REG.\$7.99	SANTOSH NAAN \$0.99 EA REG.\$1.49	(EXCEPT AAMPAANA) DABUR REAL JUICE \$1.99 EA REG.\$2.49
ASEEL GHEE \$5.49 EA REG.\$6.49	YIPPEE MASALA NOODLES 4 FOR 1 EA REG.\$5.49	GOODDAY BISCUITS \$1.99 EA REG.\$2.49	DEEP FAFDA / MATHIA \$1.49 EA REG.\$1.99	SAVERA RASMALAI \$5.99 EA REG.\$6.49
DEEP BESAN \$4.29 EA REG.\$5.49	DABUR MUSTARD OIL \$5.99 EA REG.\$6.49	WE HAVE LARGE QUANTITY OF KARWA CHAUTH & DIWALI ITEMS AVAILABLE ALL STORE		

ETOBICOKE 10 Westmore Dr. 416-740-3262 HEAT SHOP AVAILABLE
MISSISSAUGA 1075 Ceremonial Dr. 905-502-1600 HEAT SHOP AVAILABLE
BRAMPTON 621 Wanless Dr. 905-495-3336 HEAT SHOP AVAILABLE
BRAMPTON 2120 N Park Dr. 905-793-1338 HEAT SHOP AVAILABLE
BRAMPTON 80 Pertosa Dr. 905-460-0009 HEAT SHOP AVAILABLE
TOLL FREE 1-800-708-9232

We reserve the right to limit the quantity. Prices subject to change without notice, while supplies last. Product images are for illustration purpose only. Design & Print by Infotech Media

www.BramptonTopRelator.com
JAG AUJLA
REAL ESTATE BROKER
DIR: 416-371-7777
j.aujla@rogers.com www.jagaujla.com
RE/MAX®
Realty Specialist Inc., Brokerage
(Independently Owned and Operated)
Off: 905-456-3232

Other Realtors only Promise
But **JAG AUJLA SOLD YOUR HOME WITH**
GUARANTEE
OR HE'LL BUY IT!
*Some Conditions Apply

Call For a Quick & Free Home Evaluation
www.BramptonQuickHomeEvaluation.com

NEED MORE LISTINGS !!!

Urgently Need New Listing in Brampton/GTA Call Jag Today To Sell Your Property For Top \$\$\$ & Accurate Price

BRAMPTON
टोरबरैम / बहेरड

परियांगले नेके, सालार ते माड सुधारा 4 बैडरूम +3 वास्तुम दा डिटैच घर। **unspoiled** ब्रेमेट, चमकार लैमिटेड फ्लैट ते मॉन्ड ओक स्टेटम, मास्ट बैडरूम की 5 पीस इन्स्ट्रुमेंट दे वाक इंस्ट्रुमेंट, SS अपलाइसमेंट दे हर दी बहुत कुछ;

BRAMPTON
कंटरीसाईड/मक्कीन

ਬहुउ गੀ मਹਾਂ 4+2 बैडरूਮ ਅਤੇ 5 ਵਾਸਤੁਮ ਦਾ 2016 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਾਈ ਟਾਈਪ ਬਾਹਿਆ ਭੀਟੈਚਰ ਘਰ, ਫਿਲੋਸ਼ੇਟ ਬੈਸਮੈਟ, ਮੇਨ ਫਲੋਰ 10 ਫੁੱਟ ਸਿਲੋਂਗ, ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਵਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ ਹਨ।

BRAMPTON
ਬਵੇਰਡ/ਚਿੰਗੁਜੀ

SOLD AT 100% OF ASKING PRICE

BRAMPTON
ਵੈਨਲੈਸ/ ਮੇਕਲਾਗਲਿਨ

SOLD AT 100% OF ASKING PRICE IN 1 DAY

BRAMPTON
ਵੈਨਲੈਸ / ਵੈਨ-ਕ੍ਰਿਕ

ਬਹੁਉ ਗੀ ਸਾਨਾਕ, ਖਲਾ-ਡਲ੍ਹਾ ਤੇ ਡਿਟੈਚ ਡਾਫਲ ਸਟੇਟਰ ਟਾਊਨ-ਹਾਊਸ 4+2 ਬੈਡਰੂਮ, 4 ਵਾਸਤੁਮ ਤੇ ਬੈਸਮੈਟ ਨੂੰ ਗਰਜ ਤੇ ਸੱਪਰਾਈਟ ਇੱਟਰੈਸਾ ਇੱਕ ਸਟੇਟਰ ਕੇਸ, ਹਾਰਡਡ ਫਲੋਰ, ਪੇਟ ਲਾਈਟ ਤੇ ਮਸ਼ਵਰ ਬੈਡਰੂਮ ਕੀ 5 ਪੀਸ ਇੱਸੂਟ ਦੇ ਕਲਜ਼ਰ। SS ਅਪਲਾਇਸਮੇਂਟ ਦੇ ਹਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ;

Grand Upholstery Ltd

Sofa Company Originality in Every Piece

- ਪੁਰਾਣੇ ਸੋਫ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
- ਟੈਂਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਫੋਮ ਅਤੇ ਸਪਰਿੰਗ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ L Shape ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਰੰਗ ਚੁਣ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਕੱਪੜਾ ਚਾੜ ਕੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੋਫ਼ਾ, ਡਾਇਨਿੰਗ ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਨਵਿਆਂ ਵਰਗਾ ਬਣਾਉਣੇ ਹੋਏ।

ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਸੋਫ਼ੇ ਦੂਜੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਦੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Special on Sale

Tel: 905.791.2888 Cell: 647.293.3212
2053 Williams Pkwy, Unit -45, Brampton | Email: grandupholstery@gmail.com

ਸਸਤੀਆਂ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਉ-ਵੇ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ

AIR TICKETS
CRUISES
VACATIONS
TRAVEL INSURANCE

International & Domestic Air Tickets
Travel Worry Free With Insurance

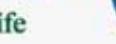
- Cheapest Air Fares
- Price Match Guaranteed
- 24/7 Emergency Services
- Reliable & Excellent Customer Service
- 100% Customer Satisfaction

- Super Visa Insurance
- Visitor to Canada
- Trip Cancellation
- Trip Interruption
- Manulife

Call Us For Guaranteed Lowest Airfare
ANY Airline Time Destination Around the World

7015 Tranmere Dr. Unit- 8, Mississauga, ON L5S 1T7
Tel: 905 362 0937 | Fax: 1 855 897 0900
E-mail- info@nuwaytravels.com

RE-ELECT

SONIA SIDHU
Liberal BRAMPTON SOUTH

ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵਾਂ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹੋਣ।

- ਕਾਲਜ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੈਨੋਡੀਅਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਸਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ
- ਸਸਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਲ ਫਾਰਮਾਕੇਅਰ
- ਮਿਡਲ ਕਲਾਸ ਲਈ ਟੈਕਸ ਘਟਾਉਣੇ
- ਸੈਲ ਫੋਨ ਦੇ ਬਿੱਲ 25% ਘਟਾਉਣੇ
- ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਚ ਹੋਰ ਵਧਾ

ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਕੈਨੋਡੀਅਨਜ਼ 'ਚ ਇੰਡੈਸਟ੍ਰੀ ਕਰਨ 'ਚ ਵਿਸਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕੱਟ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਤੁਹੁੰ ਵਾਖਿਆਂ 'ਚ ਨਹੀਂ।

21 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ, ਬੈਂਪਟਨ ਦੇ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੇਟ ਪਾਓ!

CHOOSE FORWARD

(289) 498-0180
info@sonialiberal.ca
205 County Court Blvd.

[/soniasidhuliberal](https://www.facebook.com/soniasidhuliberal)
[@SoniaSidhu](https://twitter.com/SoniaSidhu)
[@soniaLiberal](https://www.instagram.com/soniaLiberal)

sonialiberal.ca

Authorized by the Official Agent for Sonia Sidhu.

Please send resume at:
safety@interstatefreightsystems.com

Call: 416-452-0677

INTERSTATE FREIGHT SYSTEMS INC.

A/Z ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

USA, Montreal, Montreal Local Within Ontario ਤੇ Local GTA ਤੇ Cambridge ਵਾਸਤੇ AZ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Also Hiring Owner Operators for local work & US

- 2 ਸਾਲ ਦਾ Experience, USA ਵਾਸਤੇ Fast Card ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ
- ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦਾ CVOR Abstract ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

Please send resume at:
safety@interstatefreightsystems.com

Call: 416-452-0677

